

СТАЛІНСЬКІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТБЮРО, РЕКТОРАТУ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ,
ПРОФКОМУ І МІСЦЕВКОМУ ХАРКІВСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О. М. ГОРЬКОГО.

№ 10 (689)

Четвер, 27 березня 1952 р.

ц. 20 к.

САМОСТІЙНА НАУКОВА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Радянській науці належить велика роль в комуністичному будівництві. Наші вчені своїми цінними працями та відкриттями сприяють технічному прогресові, виконанню й перевиконанню народногосподарських планів, зростанню культури і добробуту народу. Під керівництвом вчених нашої країни провадиться величезна робота по підготовці висококваліфікованих кадрів для всіх галузей народного господарства, науки і техніки, освіти і мистецтва.

Роль вищої школи не вичерпується озброєнням студентів певними знаннями. Вища школа повинна також виховувати спеціалістів, здатних науково мислити і самостійно провадити дослідну роботу.

Ніщо так не розвиває у студентів вміння творчо розв'язувати наукові питання, як участь в науково-дослідній роботі. Радянське студентство за рівнем свого розвитку, працездатності, громадської і наукової активності цілком виріло для того, щоб вищу освіту можна було організувати як творчий процес, з широким залученням студентів до дослідних робіт.

Наша партія і уряд створюють всі умови для самостійної наукової діяльності студентів. Держава відпускає на це величезні кошти. До керівництва гуртками запрошують кращі наукові сили вузів.

Отже, почесний обов'язок керівників факультетів, кафедр і громадських організацій нашого університету полягає також і в тому, щоб залучати до участі в самостійній науковій роботі якнайбільше студентів, по-доловому керувати нею, максимально наблизити тематику наукових гуртків до запитів і потреб народного господарства нашої країни.

На тих факультетах, де кафедри і громадські організації пам'ятають про це своє завдання і всіляко сприяють його здійсненню, студенти досягають значних успіхів у дослідній діяльності. Для прикладу візьмемо хона б майбутніх біологів (голова ради відділення СНТ т. Філіппова). Майже всі студенти цього факультету, за невеликим винятком, працюють в наукових гуртках. До наступної підсумкової студентської наукової конференції вони підготували 38 доповідей. Тематика переважної більшості з них безпосередньо зв'язана з запитами будівників сталінських новобудов комунізму

Для великої сталінської будови

Минулого літа група студентів геологічного факультету проходила виробничу практику в районі великої будови комунізму на Дніпрі. Результати дослідної роботи, яку виконали під час практики студенти Овечко, Тимонін і Михайлов, були використані будівниками Каховської гідроелектростанції.

Зв'язок майбутніх геологів з будівниками Каховської ГЕС стає дедалі міцнішим. В наукових гуртках студенти працюють над темами, потрібними для будівників великої споруди комунізму.

або харківських промислових підприємств.

На біологічному факультеті працюють 10 студентських наукових гуртків. Особливо добре поставлена самостійна наукова робота студентів в гуртках — ентомології (керівник — професор С. І. Медведєв), фізіології тварин та біохімії (керівник — доцент В. І. Махінко), дарвінізму і генетики (керівник — професор В. М. Нікітін) та інших.

Інше становище спостерігаємо на фізико-математичному факультеті. Якщо окремі гуртки тут і добре працюють, то це лише завдяки власній ініціативі й організованості студентів, завдяки сумлінному ставленню наукових керівників до своїх обов'язків. Рада відділення студентського наукового товариства на чолі з т. Панютою не цікавиться самостійною науковою діяльністю студентів. Вона обмежується лише збиранням планів гуртків, а як працюють гуртки — в це т. Панюта не вникає. Ніякої допомоги рада відділення СНТ не подає першокурсникам, тоді як саме їм найбільше потрібна допомога. Позицію невтручання в справи факультетського відділення студентського наукового товариства зайняло комсомольське бюро на чолі з т. Забарою.

В основному таку ж картину маємо й на факультеті іноземних мов (голова ради відділення СНТ т. Перепелиця). В роботі наукових гуртків тут беруть участь всього 20—25 студентів. Кафедри незадовільно керують діяльністю гуртків. На занепад наукової роботи студентів як слід не реагує факультетське комсомольське бюро, очолюване т. Давидовою.

Самостійна наукова діяльність студентів — важлива ділянка учбової роботи і виховання висококваліфікованих спеціалістів, яких готує вища школа для нашої соціалістичної Вітчизни.

Президія студентського наукового товариства повинна розвивати у студентів смак і потяг до науково-дослідної роботи, посилити керівництво радами факультетських відділень студентського наукового товариства, домогтися, щоб у науковій роботі брали участь якнайбільше студентів, забезпечити високий ідейно-теоретичний та науковий рівень роботи наукових гуртків, наблизити їх тематику до насущних потреб народного господарства.

Студентка четвертого курсу т. Шейкашова закінчила роботу над темою «Янцівські родовища гранітів». Ці граніти нині використовуються як цінний будівельний матеріал.

«Четвертинні молюски району будівництва Каховської гідроелектростанції» — таку тему, працюючи в науковому гуртку, обрала студентка третього курсу т. Васютіна.

Тов. Васютіна закінчила експериментальну частину роботи, а незабаром завершить її повністю.

Т. КОРЖ.

Лекція про радянську космогонію

Громадські організації історичного факультету влаштовують для студентів читання цікавих лекцій. Майбутні історики останнім часом прослухали лекції т. Колмогорова про міжнародне становище, бесіду т. Петрова про роботи О. Б. Лепешинської, т. Зверева на тему «Радянська література в боротьбі за мир».

Недавно студенти з великим інтересом прослухали лекцію кандидата фізико-математичних наук т. Федорця «Про досягнення радянської космогонії».

Лекція супроводилася показом фотографій сонячної корони.

В. КЛЮТ.

Розвага для підшефних дітей

Студентки другого і третього курсів біологічного факультету, які шефствують над дитячим будинком у Померках, підготували для дітей корисну розвагу на час весняних канікул. До традиційного весняного свята — «Дня птахів» студентки повежуть дітям для ознайомлення багату колекцію експонатів різних птахів, що водяться в наших краях.

Цей задум гаряче підтримав і багато допоміг у добірї матеріалу асистент біологічного факультету Олександр Сергійович Лісецький. Він разом з представницею шефського сектору комсомольського бюро факультету Зоєю Салецькою і групою студенток повеже колекцію птахів підшефній дівчорі.

Н. ПОТАПЕНКО.

Мине ще півтора місяця, і у студентів геологічного факультету почнеться весняна екзаменаційна сесія. Як же студенти тут готуються до сесії, до свого звіту перед Батьківщиною?

Після зимової сесії на факультеті лишилося 27 «боржників». Про недбайливе ставлення до навчання таких товаришів, як Василенко, Працько, Стурца, Адамовський, писала факультетська стіннівка «Смена».

На комсомольських та відкритих партійних зборах, де обговорювались наслідки зимової сесії, було вирішено провести збори в групах, де є велика академічна заборгованість. Справу одинадцяти відстаючих розбирало бю-

ро. Внаслідок цих заходів 12 студентів вже склали іспити.

Студентка Працько, яка була зарахована до університету поза конкурсом, мала 12 «хвостів». Та комсомольські збори й бюро вплинули на неї. Працько ліквідувала майже всю академічну заборгованість.

А що думає про своє майбутнє студент Суходубов, який вже другий рік сидить на першому курсі і за три сесії не склав жодного іспиту.

На факультеті борються за підвищення академічної успішності. Тут є групи, де студенти не мають трійок. Наприклад, на четвертому курсі в групі Ж. Ясеневої ні-

ПІДГОТОВКА ДО СЕСІЇ

у кого нема трійки. З 11 чоловік тут 8 відмінників. Взагалі на четвертому курсі створився сильний колектив, студенти допомагають один одному. Студент цього курсу т. Підгорний, який залишився на першому курсі і мав нескладені предмети, вчиться тепер без жодної трійки.

З 20 березня по 1 квітня на курсах будуть проведені колоквиуми, де виявляться задоволення студентами програмного матеріалу.

Незабаром на факультеті відбудеться студентська наукова конференція. Студенти третього і четвертого курсів виконують курсові роботи. П'ятикурсники у квітні закінчать дипломні роботи.

С. ШЛЯХОВА.

Потому что мы мира хотим!

Чтоб в полях не сгорели колосья,
Чтоб не рухнул от взрыва завод,
Чтоб невинных крови не лилося,
Чтоб от бедствий избавить народ,

Чтоб Отчизна не гибла в неволе,
Чтоб не гас счастья нашего свет,
Чтоб не сгнил ты в окопе иль в поле,—
Встань сегодня, скажи свое «нет!»

Нет — войне! Победят миллионы,
Силе нашей могучей расти,
Воле нашей расти непреклонной,
Потому что мы мира хотим!

Авторизованный перевод с венгерского
Н. РОДИЧЕВА.

Зустріч студентів із знатним новатором

На економічному факультеті постійно працює лекторій. З лекціями виступає не тільки професорсько-викладацький склад університету, а й кращі стахановці-новатори харківських підприємств.

Недавно на факультеті відбулася зустріч студентів і викладачів з токарем-карусельником турбогенераторного заводу ім. Кірова, депутатом Верховної Ради УРСР, лауреатом Сталінської премії Василем Дмитровичем Дрокіним.

Знатний новатор поділився з присутніми досвідом своєї роботи, розповів про свої виробничі вдосконалення, про те, як він навчає групу молодих робітників передовим прийомам швидкої обробки громіздких деталей.

Тов. Дрокін розказав також про свої плани на майбутнє. Зараз він — студент Всесоюзного заочного політехнічного інституту. Закінчивши його, новатор має на-

мір і далі працювати токарем на рідному заводі. В кінці свого виступу тов. Дрокін закликав наукових працівників та студентів зміцнювати творчі зв'язки з виробництвом.

Виступив студент В. Демет'єв. Він розповів присутнім про економічну ефективність нової стахановської технології, запропонованої знатним токарем, про свою роботу над впровадженням передового стахановського досвіду в цехах турбогенераторного заводу.

Від імені присутніх доцент Н. В. Адаменко і студентка Г. Дронова тепло подякували т. Дрокіну за змістовну бесіду і побажали йому нових успіхів у державній та виробничій діяльності. Представники факультету завірили свого гостя, що вони будуть ще більше зміцнювати творчі зв'язки з виробництвом, зокрема з колективом турбогенераторного заводу.

В. ХАЙКІН.

Тематичні комсомольські збори

Групові комсомольські збори відіграють важливу роль у вихованні студентів. Добре підготовлені і проведені, вони визначають напрям роботи всієї групи.

У практиці комсомольської роботи часом забувають про велике значення зборів, як школи комуністичного виховання молоді. Ми, наприклад, звикли щоразу ставити на порядок денний обговорення питань навчання та дисципліни. Ясно, що така одноманітність тематики не збуджує інтересу у студентів. До того ж, як правило, ці питання ставилися досить поверхово; обговорення зводилося до статистичних викладок та загальних міркувань.

В цьому семестрі комсомольське бюро філологічного факультету вирішило провести традиційні курсові збори, присвячені обговоренню підсумків екзаменаційної сесії, трохи інакше. Запропонувавши для всіх курсів тему «Працьовитість та здібності», ми вирішили організувати на всіх зборах глибоке і всебічне обговорення принципів комуністичного ставлення до праці, планування робочого часу, вміння працювати над собою.

Розуміючи всю складність проведення таких зборів, комсомольське бюро добре підготувало їх. Для комсоргів ми провели інструктивну нараду, на якій указали, як краще підготувати доповіді, виступи, пояснили основні теоретичні положення, ознайомили присутніх з висловлюваннями класиків марксизму-ленінізму про ставлення до праці. Комсоргам запропонувавши провести засідання курсових активів для підготовки тематичних зборів.

Успіх більшості зборів вирішили добре проведені за-

сідання курсових активів. На них (комсорги підготували тези доповідей, конкретні пропозиції. Попереднє обговорення доповідей допомогло глибше і повніше з'ясувати становище на курсах, виявити нове коло цікавих питань. На засіданнях було намічено, хто виступатиме на зборах. Саме так, по-діловому пройшли засідання активів на третьому курсі відділення журналістики (комсорг т. Губарева), на другому курсі російського відділення (комсорг т. Шостак), на другому курсі українського відділення (комсорг т. Хоменко) та інші.

Обговорення доповідей йшло на зборах у двох напрямках. Насамперед, студенти розповідали про свої методи роботи, про встановлений кожним розпорядок дня.

Окремі виступи були спрямовані проти тих, хто марно витрачає час, покладаючись лише на свої здібності. Так, комсомольці третього курсу відділення журналістики гостро критикували Сургунова, який раніше був відмінником, а під час минулої зимової сесії одержав «трійку», і Бекетова, який за рахунок лекційного часу займався особистими справами.

На другому курсі українського відділення комсомольці засудили «метод» роботи Федосової, яка працює лише «по натхненню» і тільки «над улюбленими дисциплінами».

На зборах активно виступали навіть ті, хто раніше лише «відсиджувався». Видно було, що збори принесли велику користь і зацікавили комсомольців.

Невдало пройшли збори на першому, другому і четвертому курсах відділення журналістики та на першому

курсі російського відділення. Зокрема, на першому курсі російського відділення це сталося тому, що комсорг т. Жамойдо не зумів використати актив для підготовки виступів. На засіданні активу тут не визначили характеру зборів, отже й не підготували ділових, конкретних виступів. Тов. Жамойдо вирішив сам підготувати їх. Все це привело до того, що на зборах не було цілеспрямованості, виступи виявились поверховими.

Нецікавий зміст зборів на другому і четвертому курсах відділення журналістики обумовлений перш за все обмеженістю доповідей, які не змогли викликати жвавого обговорення.

Більшість цих хиб сталася з вини факультетського комсомольського бюро. Ми не подали справжньої допомоги першокурсникам, а їм вона якраз була найбільш потрібна.

Багато могла б дати стіна преса, та вона не проявила оперативності. Одна тільки газета українського відділення «І рости і діяти» виступила з добіркою матеріалів на тему зборів.

Бюро прийшло до висновку: тематичні збори корисні і необхідні. Вони дозволяють на глибокій теоретичній основі ставити питання з життя групи, курсу, привчають ставитись до своєї буденної праці по-державному, так, як вчить нас партія. В цьому семестрі ми проведемо на курсах ще збори на теми: «Як ми виконуємо Статут ВЛКСМ» і «За творче вивчення соціально-економічних дисциплін».

А. РОСКОШНИЙ,
секретар комсомольського бюро філологічного факультету.
Е. ЄРШОВ, член бюро.

ГЛИБОКЕ ВИВЧЕННЯ ОСНОВ МАРКСИЗМУ-ЛЕНІНІЗМУ

До семінарських занять з основ марксизму-ленінізму по темі «Діалектичний та історичний матеріалізм» Ріта Лейкіна, студентка першого курсу хімічного факультету, готувалася з особливою ретельністю. Та й вся група готувалася до них більш посилено, ніж до попередніх: ця тема — одна з найскладніших.

Коли керівник семінару т. Ліщинський запропонував розповісти про другу рису марксистського діалектичного методу, виступила Ріта Лейкіна. Трохи хвилюючись, вона ґрунтовно розповіла про особливості розгляду явищ за діалектичним методом, про зв'язок цих явищ та їх взаємну обумовленість, про безперервне відмирання старого і виникнення нового. Теоретичні положення Ріта підкріплювала прикладами з природничих наук та явищ суспільного життя.

Ґрунтовний виступ Ріти Лейкіної свідчить про її серйозну підготовку до семінару.

Особливо вдумливо працює Ріта над вивченням першоджерел. Перше ніж конспектувати, вона уважно прочитає їх, усвідомлює зміст, запам'ятовує послідовність висловлених положень в працях класиків марксизму-ленінізму.

Готуватись до семінарських занять Ріта починає заздалегідь. За кілька днів до семінару вона вже закінчує конспектувати рекомендовану літературу. Старанна робота над вивченням марксистсько-ленінської теорії дає добрі наслідки: її відповіді на семінарах завжди радують глибиною, конкретністю та обґрунтованістю теоретичних положень.

Г. ЖАЛІНСЬКА.

НА СЕМІНАРІ

Велика Бекетівська аудиторія. Сьогодні тут відбуваються семінарські заняття з основ марксизму-ленінізму для студентів-першокурсників першої групи хімічного факультету. Тема занять: «Третя і четверта риси марксистського діалектичного методу».

Викладач І. М. Ліщинський ставить кілька питань з пройденого. Повно, всебічно характеризує суть другої риси діалектичного методу студентка М. Мармурова. Про нездоланну силу нового розповідає А. Оганєсян. Дівчина наводить численні приклади з галузі науки, суспільного життя, виробництва. Студенти Ю. Рибкін і В. Данілян говорять про значення положень другої риси для практичної діяльності партії пролетаріату.

— Хто нам з'ясує діалектичне розуміння процесу розвитку? — запитує І. М. Ліщинський.

Підіймається багато рук. Викладач пропонує відповісти Орині Сироватці. Глибокі знання показала дівчина. Вона добре орієнтується в матеріалі; говорячи про перехід від одного якісного стану до іншого, вона зупинилася на роботі Й. В. Сталіна «Марксизм і питання мовознавства» і висловлені положення підтвердила прикладами в галузі мови.

Розповідь подруги доповнили студенти Шипова і Френкель.

Жваво пройшло обговорення четвертої риси марксистського діалектичного методу.

В. МЕЛЬНИЧЕНКО.
В. ЛИТВИНОВ.

ДВА РОКИ РОБОТИ ПО-НОВОМУ

До появи геніальних праць Й. В. Сталіна з питань мовознавства філологічний факультет нашого університету у своїй роботі не був вільний від істотних помилок маррівського характеру. Окремі лінгвісти в своїй науковій продукції сліпо наслідували маррівські ідеї, керуючись не міркуваннями науки, а модним свого часу міфологічним шаманством автора «нового вчення», піднятим на щит його запопадливими учнями. Саме з таких «позицій» написаний ряд друкованих праць доцентом О. М. Фінкелем; в якійсь мірі це стосується і окремих праць доцента Ф. П. Медведєва та інших. Не уникли наші мовознавці порочних маррівських положень і в своїй лекційній роботі. Зневажливе ставлення марристів до граматики, лінгвистическі

не могло не відбитися на рівні грамотності декількох післявоєнних випусків.

Відразу ж після появи праць Й. В. Сталіна з питань мовознавства на факультеті розгорнулася велика робота. Наші мовознавці з великою енергією взялися за пропаганду сталінських праць в університеті і за його межами: на учительських конференціях, в робітничих аудиторіях, серед інтелігенції міста і області. В цій роботі особливо відзначилися працівники факультету М. Баженов, Ф. Медведєв, А. Колодяжний, Ф. Коноваленко, Д. Мірошник та інші.

Перебудову учбово-педагогічної роботи на факультеті ми розпочали з ґрунтовного аналізу програм з мови й літератури в світлі геніальних сталінських праць. Слід відзначити, що цілий ряд критичних зауважень і пропозицій, зроблених нашими кафедрами, використано в

нових програмах, затверджених Міністерством вищої освіти.

Питання ґрунтовної наукової розробки мовознавчих курсів у світлі праць Й. В. Сталіна, проблематики і методики викладання ряду спеціальних курсів були і залишаються в центрі уваги нашого колективу. Такі курси, як «Порівняльна граMATика слов'янських мов», «Загальне мовознавство», «В. І. Ленін і О. М. Горький», «Основи марксистсько-ленінської естетики», «Література країн народної демократії», нині впроваджені на факультеті, відіграють позитивну роль у поліпшенні підготовки молодих спеціалістів.

Глибокий інтерес викликали праці Й. В. Сталіна у наших студентів до питань сучасної мови, теорії мовознавства, до проблем літературознавства, мовної, художньої специфіки літератури. Все це настійно диктує професорсько-викладацькому складові потребу неухильно поліпшувати якість лекцій, боротися за їх висо-

кий ідейно-теоретичний рівень, методологічну чіткість, методичну майстерність.

Серйозні завдання стоять перед нами в галузі наукової роботи. Філологічному факультетові університету другої столиці Радянської України треба мати більш виразне наукове обличчя. Вчені нашого факультету дуже повільно і несистематично друкують свої наукові праці. Правда, за останні півтора—два роки активізувалися працівники мовознавчих кафедр. Так, доценти М. Баженов і О. Фінкель в світлі сталінських праць ґрунтовно переробили і видрукували шкільні граматики російської мови. Нещодавно вийшов з друку солідний курс сучасної російської літературної мови для учительських інститутів, створений тим же авторами. Доцент Ф. Медведєв опублікував посібник для студентів з історичної граматики української мови та нарис з граматики сучасної української літературної мови.

У нашій пресі, зокрема в редакційній статті журналу

«Більшовик України», присвяченій аналізу наукової продукції Харківського державного університету, вказувалося на ряд помилок, що мають місце в книзі Ф. Медведєва «Історична граMATика української мови». А втім кафедри факультету досі не розгорнули ділового, серйозного обговорення цих та інших опублікованих праць.

«Загально визнано, — вказує товариш Сталін, — що ніяка наука не може розвиватися і преуспівати без боротьби думок, без свободи критики». Велику роль у нашій роботі покликані відігравати вільні творчі дискусії з цілого ряду ще недостатньо розроблених питань філології. У цьому напрямі дещо здійснено і у нас. Наприклад, досить активно обговорено доповідь доцента О. Розенберга «Завдання радянського літературознавства в світлі праць Й. В. Сталіна «Марксизм і питання мовознавства». Жваві дебати викликала доповідь доцента І. Балаки «Про базис і надбудову»; ділове

БАЙДУЖІСТЬ ДО НАУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Студентські наукові гуртки покликані допомагати формуванню молодих спеціалістів, розширювати рамки навчальної програми, залучати студентів до розробки наукових питань. Відділення студентського наукового товариства факультету іноземних мов не справляється з цими важливими завданнями.

В минулому семестрі на факультеті працювали тільки 4 гуртки. В їх роботі брали участь всього-навсього 26 студентів. До того ж засідання проходили нецікаво, на низькому науковому та теоретичному рівні. Гурток французької мови зовсім не працював.

В занепаді самостійної наукової роботи студентів великою мірою винне факультетське комсомольське бюро на чолі з Н. Давидовою, яке довгий час зовсім не цікавилось науковою діяльністю студентів. Лише на

початку березня, нарешті, були проведені комсомольські збори факультету, які обговорили роботу наукових гуртків. На зборах виступали активісти, була прийнята резолюція. Але далі слів справа не пішла.

Після зборів минуло три тижні, однак зрушень ще ніяких немає. Комсомольське бюро прийняло рішення, а про контроль за його виконанням забуло. Наукові гуртки фактично згорнули свою роботу. Все це байдуже спостерігає голова ради відділення студентського наукового товариства т. Перепелиця, яка несумлінно ставиться до виконання свого громадського доручення.

Комсомольський актив факультету не залучає студентів до наукової роботи. Більше того, активісти самі не беруть в ній участі.

Стінгазета відділення СНТ «За советское языкознание» теж не бореться за піднесен-

ня самостійної наукової роботи студентів, не розгортає більшовицької критики і самокритики. «Стиль» роботи редколегії характеризує вже той факт, що останній номер стінгазети вийшов ще в минулому семестрі. До того ж, матеріали номера нецікаві, поверхові. Протягом кількох місяців редколегія ніяк не спроможеться випустити черговий номер.

Байдуже ставляться до роботи гуртків і відповідні кафебри. Так, наприклад, коли захворів керівник гуртка французької мови, кафедра французької мови не виділила для керування гуртком іншого викладача. Внаслідок цього гурток не працював весь минулий семестр.

Стан наукової роботи студентів на факультеті іноземних мов вимагає серйозного втручання деканату і комсомольської організації.

В. ГРЕЧКО.

В ТІСНІЙ ВЗАЄМОДІЇ

Четвертий курс історично-го факультету, щодо успішності займає перше місце серед інших курсів.

Успіхи в навчанні обумовлені добре налагодженою політико-виховною роботою, міцною трудовою дисципліною, дружньою боротьбою за глибоке знання програмного матеріалу.

Всю роботу серед студентів спрямовують партійна та комсомольська групи, які працюють завжди злагоджено, в тісному контакті між собою.

Партгруппа налічує 9 комуністів. Більшість із них — учасники Великої Вітчизняної війни. Значний життєвий досвід, принциповість, вимогливість — все це допомагає їм правильно розв'язувати всі важливі питання. Комуністи вникають у справи комсомольської групи, по-діловому допомагають їй. Партійна група на чолі з Олексієм Коваленком керівництво комсомольською групою вважає важливим своїм обов'язком.

Олексія Коваленка і комсорга Аллу Рогольову часто можна побачити разом. Алла радиться з парторгом в питаннях виховної і навчальної роботи серед студентів. Удвох вони дбають про ідейно-теоретичне зростання студентів, про те, щоб студенти стали повноцінними радянськими педагогами і громадськими діячами.

З великою активністю на курсі проходять політгодини. Змістовно й цікаво комсо-

мольська група провадить комсомольсько-молодіжні години.

Так, на бесіді, присвяченій Дню Радянської Армії і Військово-Морського флоту, учасники партизанського руху в період Великої Вітчизняної війни Олена Кохан розповіла про дії партизанського загону, в яких вона брала участь. Виступили із спогадами й інші фронтовики. Однокурсники тепло привітали їх, піднесли їм подарунки. На інших комсомольсько-молодіжних годинах обговорювалися теми: «Наукова спадщина видатного радянського педагога А. С. Макаренка», «Радянська література в боротьбі за мир» та інші.

На комсомольських зборах студенти обговорюють актуальні питання з життя курсу, зокрема питання політико-виховної, учбової, культурно-масової роботи, слухають звіти активістів курсу про виконання громадських доручень, звіти студентів про крашу організації самостійної роботи над підручником і конспектом, про успіхи, досягнуті у своєму навчанні.

Немає сумніву в тому, що і наступну екзаменаційну сесію колектив четвертого курсу закінчить з хорошими результатами. Запорука цього — тісна взаємодія партійної та комсомольської груп, добре налагоджена політико-виховна робота серед студентів.

А. ЛЯХОВА.

Чуйний товариш, вмілий організатор

Віра Малеева, студентка третього курсу географічного факультету, успішно поєднує відмінне навчання з активною громадською роботою. Вже протягом трьох років вона вчиться лише на «відмінно».

На першому і другому курсах Віра виконувала ряд комсомольських доручень: була комсоргом курсу, потім відповідальною за політико-виховну роботу в факультетському бюро. В цьому учбовому році товариші обрали її секретарем комсомольської організації факультету.

Будні Віри Малеевої сповнені напруженою, але цікавою працею. Вона встигає і відмінно вчитись, і керувати комсомольським бюро, і брати участь в роботі наукових

гуртків. Недавно члени гуртка економічної географії за слухали на засіданні змістовну доповідь Віри Малеевої «Перспективи розвитку промисловості Польщі».

Завдяки правильному плануванню робочого дня Віра знаходить час і для культурного відпочинку. Не менше однієї-двох годин щодня вона приділяє читанню газет, журналів або художньої літератури. Любить також грати в шахи, відвідує театри, кіно.

На запитання, де має намір працювати, закінчивши університет, Віра відповіла:

— Поїду туди, де найбільше буду корисна Вітчизні.

Цього року Віра Малеева удостоєна звання Сталінського стипендіата.

І. КОРОБКА.

Кращі студенти університету

Студент п'ятого курсу історичного факультету, Сталінський стипендіат Василь Шевченко. За роки навчання в університеті працював парторгом курсу, членом партійного бюро, керував профспілковою організацією факультету. За наукову роботу нагороджений грамотою Міністерства вищої освіти.

СЛІДАМИ НАШИХ ВИСТУПІВ

„Два стилі в роботі“

Як повідомляють редакцію староста групи «Д» першого курсу фізико-математичного факультету т. Страшинський і комсорг т. Волошук, стаття під таким заголовком, вміщена в № 7 нашої газети, була обговорена на відкритих комсомольських зборах.

Критика визнана в основному правильною. Збори ухвалили рішення, спрямоване на ліквідацію хиб і організаційних неполадок, допущених у першому семестрі, та на ґрунтовне поліпшення роботи групи у другому семестрі цього року.

обговорення питань лінгвістички пройшло на теоретичній конференції, присвяченій цій проблемі.

Проте нас ще не задовольняє рівень теоретичних конференцій, рівень обговорення доповідей. Колектив філологів покладає великі надії на теоретичну конференцію, присвячену внутрішнім законам розвитку мови. На пленарних засіданнях літературознавчих кафедр розглядатимуться важливі проблеми російсько-українських літературних зв'язків, національної форми художньої літератури тощо.

Нашим невідкладним завданням є боротьба за піднесення ділової кваліфікації наукового колективу. Ми ще далеко не все зробили, щоб допомогти рядові провідних філологів (доценти М. Легавка, М. Баженов, О. Розенберг, В. Невзорова, Ф. Медведєв та інші) завершити роботу над докторськими дисертаціями і успішно їх захистити. Не можна далі миритися з тим, що ряд працівників (т. М. Кенігсберг, П. Моргун, І. Булашенко,

Г. Солонська) рік у рік зволікають завершення роботи над своїми кандидатськими дисертаціями.

На кафедрах філологічного факультету вчать 27 аспірантів. Останнім часом робота з аспірантами дещо покращалася. Вона стає в центрі уваги кафедр, нею більш енергійно почали займатися факультет, його партійна організація, а також керівництво університету. Однак ми не досягли ще того, щоб аспірантура завершувалася вчасним написанням і захистом кандидатських дисертацій. Минулого року аспірантуру на факультеті закінчили п'ять чоловік, та лише двоє з них — Л. Карпенко і С. Потапов (аспіранти кафебри російської мови) подали на захист свої дисертації. Решта товаришів — П. Мартем'янов, І. Лимаренко (кафедра української мови), В. Пасічний (кафедра української літератури) дисертацій не закінчили. Тепер вони ведуть у різних вузах велику педагогічну роботу, що утруднює завершення кандидатських праць.

Велике пожвавлення ідейно-політичної роботи на факультеті викликала редакційна стаття газети «Правда» від 2 липня 1951 року «Проти ідеологічних переконачень в літературі» та рішення листопадового Пленуму ЦК КП(б)У. Учбова, наукова, масово-політична діяльність нашого колективу скерована на виховання молодих спеціалістів в дусі непримиренності до ворожої ідеології українського буржуазного націоналізму, безрідного космополітизму, в дусі полум'яного радянського патріотизму, сталінської дружби народів. Питання історичної дружби російського і українського народів, благотворного впливу культури великого російського народу на культуру українського народу стали складовою частиною нашої лекційної роботи, увійшли в тематику наукових досліджень, дипломних праць, роботи студентських наукових гуртків. Цим проблемам приділено значну увагу в підготовлюваному до друку збір-

нику наукових праць факультету.

Великий інтерес викликала проведена в минулому семестрі на факультеті студентська науково-теоретична конференція, присвячена російсько-українським літературним зв'язкам.

Налагоджуються ділові зв'язки колективу нашого факультету з харківською організацією Спілки радянських письменників, харківськими театрами; активніше почали виступати наші працівники на сторінках обласної преси. Все ж колектив факультету має всі можливості значно активніше впливати на діяльність творчих організацій міста.

Другий рік працює постійно діючий семінар викладачів мовників середніх шкіл і технікумів міста, організований лінгвістами нашого факультету. В тематику семінару входять найактуальніші питання, пов'язані з викладанням мови в школі в світлі сталінського вчення. Крім того, мовознавці факультету виїжджають з доповідями для вчителів в ра-

йони області; влаштовують відкриті засідання кафедр з участю працівників середніх шкіл.

Ми розуміємо, що наші вихованці мусять краще знати середню школу та нові, дедалі зростаючі вимоги до благородної і складної роботи радянського вчителя. Тому всіма засобами треба й далі зміцнювати зв'язки викладацького і студентського колективу факультету з середньою школою, її вчителями і учнями.

Ми домоглися лише перших зрушень у роботі поновому. Їх аж ніяк не можна переоцінювати. Перші результати перебудови свідчать про те, як багато ще нам треба працювати, щоб діяльність факультету повністю відповідала високому рівневі вимог більшовицької партії і всього радянського народу.

Доцент П. ВЕРБИЦЬКИЙ,
декан філологічного факультету.

Дипломанти за роботою

Мине кілька місяців, і студенти п'ятого курсу біологічного факультету підуть працювати педагогами, науковими працівниками, частина візьме безпосередню участь в здійсненні грандіозного сталінського плану перетворення природи нашої Батьківщини. А зараз майбутні біологи наполегливо працюють над дипломними роботами.

В цьому році тематика дипломних робіт студентів в більшій мірі, ніж торік, відповідає запитам виробництва. Значну частину їх можна буде використати в практиці сільського господарства, на сталінських будовах комунізму.

Цікаву і важливу тему «Поширення шкідливих комах в районі Південно-Українського каналу» розроблює дипломантка Маргарита Бакуліна. Влітку минулого року вона була учасницею наукової експедиції біологів на трасі Південно-Українського каналу, збрала там багатий матеріал. Людмила Бакуліна мала своїм завданням дослідити ентомофауну в районі новобудови, на науковій основі зробити передбачення, як поширюватимуться шкідливі комахи в майбутньому в умовах штучного зрошення, вишукати найбільш ефективні методи боротьби з ними.

Роботу Людмили Бакуліної доповнює тема Олександри Біловодської «Ентомофауна ґрунту в районі спорудження Південно-Україн-

ського каналу». Дипломантка на місці вивчила ґрунтові шкідники, зараження ними ґрунтів на багатьох ділянках траси каналу. Вона науково обґрунтовує прогнози поширення шкідників у зв'язку з насадженнями ползахисних смуг, вказує шляхи боротьби з шкідниками.

Сергій Водолажченко розроблює тему «Сосуші комахи, які шкодять розсадникам». Зараз, коли згідно з сталінським планом перетворення природи в Європейській частині СРСР провадяться великі роботи по насадженню ползахисних смуг, роль розсадників особливо важлива. Велику шкоду деревним культурам, зокрема, садженцям, наносить тля. Дипломант дослідив умови розмноження тлі і боротьби з нею в Безпавлівському розсаднику, в господарстві Харківського тресту зеленого будівництва. Свої наукові спостереження він узагальнює в дипломній роботі. Вивченню комах-шкідників плодоядних культур в радгоспі «Червоний шлях», Харківської області, присвячує дипломантка роботу студентка Тетяна Овчинникова.

Не тільки п'ятикурсники готуються до звітування перед державою за весь період навчання в університеті. До дипломних робіт приступила значна частина студентів третього курсу. Чітко накреслену тему вже зараз має Еля Ареф'єва. Вона працює

над вивченням та перетворенням природи актинидії з тим, щоб широко культивувати її в умовах степової зони УРСР. Актинидія — плодоядна культура, за походженням з Далекого Сходу. Вона широко застосовується для лікувальних цілей, має в собі речовини, які ефективно підтримують нервову систему людини. Еля Ареф'єва проводить спостереження над розвитком актинидії в різних умовах в ботанічному саду університету. Про результати своїх спостережень вона доповість на студентській науковій конференції.

Студентка третього курсу Клавдія Поберій провадить дослідження над гіллястою пшеницею. В минулому році вона висіяла таку пшеницю в різних умовах і одержала цікаві результати.

Вирощене студенткою насіння передане підшефному колгоспу ім. Жданова, Балаклійського району, для культивування гіллястої пшениці на колгоспній дослідній ділянці.

Велику допомогу дипломантам надають вчені, зокрема професор С. І. Медведєв, доцент П. Я. Ковалевська, доцент Д. С. Шапіро та інші.

Озброєні знаннями передової радянської біологічної науки, майбутні біологи готуються стати справжніми перетворювачами природи нашої неосяжної Батьківщини.

В. КАЛИТА.

Виправити недоліки в шефській роботі

Комсомольська організація нашого університету шефствує над 19 установами та підприємствами індустріального Харкова. Серед підшефних студенти проводять значну політико-виховну та культурно-масову роботу. Тільки в цьому учбовому році студенти-агітатори провели близько 2000 бесід з робітниками, дали понад 20 концертів художньої самодіяльності.

Для узагальнення досвіду шефської роботи та виявлення недоліків комітет комсомолу університету провів поширену нараду шефського активу спільно з представниками підшефних об'єктів.

Як виявилось з обговорення, активну шефську діяльність ведуть студенти історичного та філологічного факультетів (секретарі комсомольських бюро тт. Шиловцев, Роскошній, відповідальні за шефські сектори тт. Рапопорт, Курганов). Крайні агітатори цих факультетів тт. Михальова, Пушкар, Ковальська, Коваленко користуються заслуженим авторитетом серед робітників.

В червоних кутках робітничих гуртожитків студенти проводять цікаві культурно-масові заходи. Так, наприклад, майбутні філологи організували серед робітників диспут по книзі М. Островського «Як гартувалася

сталь». Під їх керівництвом в гуртожитку працює літературний гурток.

Однак у шефській роботі філологічного та історичного факультетів є й істотні недоліки. Шефський сектор комсомольського бюро філологічного факультету не має контакту з відповідним сектором профбюро. Комсомольське бюро слабо контролює учбову роботу шефів-агітаторів. Агітатори тт. Бурич і Омельченко під час минулої екзаменаційної сесії одержали незадовільні оцінки.

На історичному факультеті шефська робота не висвітлюється в стінній пресі. Комсорги груп недосить вникають в роботу комсомольців-агітаторів.

Нижче своїх можливостей працюють шефи геологічного та географічного факультетів.

Значні недоліки є і в роботі комітету комсомолу університету. Шефська робота комсомольців недосить зв'язана з виховними завданнями, що стоять перед підшефною робітничою молоддю. Відповідальні за шефські сектори комітету та факультетських бюро рідко бувають на підшефних об'єктах.

Д. ГОЛЬДЕНБЕРГ,
член комітету
комсомолу ХГУ.

КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

Останнім часом по книжкових магазинах Харкова надійшли в продаж такі нові видання:

М. Горький. Дід Архип і Лянка. Оповідання. 40 стор. Ціна 65 коп.

О. Серафимович. Горобина ніч. Оповідання. 32 стор. Ціна 50 коп.

К. Станюкович. Максимко. Оповідання. 56 стор. Ціна 1 крб.

Н. Кальма. Діти гірничого раю. 376 стор. Ціна 13 крб.

Ю. Збанацький. На все життя. Оповідання. 16 стор. Ціна 25 коп.

Л. Панч. Повісті та оповідання. 324 стор. Ціна 13 крб. 50 коп.

В літературній студії

Днями відбулося чергове заняття літературної студії університету, проведене за участю нового керівника студії — члена спілки радянських письменників України І. В. Плахтіна. На занятті були обговорені оповідання прозаїка-початківця — студента четвертого курсу філологічного факультету Миколи Приходька і байки студента третього курсу Івана Манжари.

В обговоренні цих творів взяли участь близько 20 чоловік. Керівник студії і студенти у своїх виступах указали авторам на ряд суттєвих і стилістичних помилок та на композиційні недоліки.

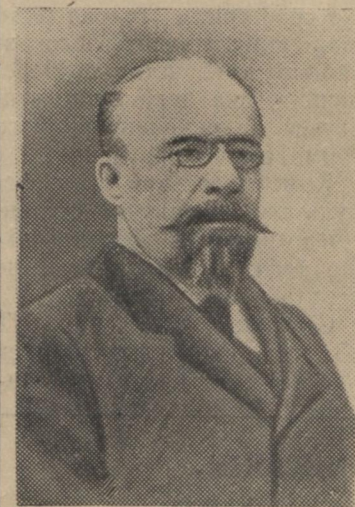
Наступне заняття, на якому будуть прочитані нові вірші поетів-початківців з числа студентів нашого університету, відбудеться в суботу 29 березня о 19 год. 30 хв. на філологічному факультеті.

Запрошуються студенти всіх факультетів.

ПРОФЕСОР М. А. БОГОСЛОВСЬКИЙ

Важливий етап у розвитку геологічної науки в Харківському університеті зв'язаний з іменем професора М. А. Богословського — одного з визначних російських вчених.

Микола Андрійович Богословський народився 22 листопада 1862 року в с. Красному, Володимирської губернії. Середню освіту здобув у місті Нижньому Новгороді (тепер Горький). В 1887 році він закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету Казанського університету із ступінню кандидата природничих наук.

Перші кроки практичної і наукової діяльності Богословського стосуються до 1887—1891 років, коли він під керівництвом відомого геолога Н. М. Симбірцева, а потім самостійно, провадив ґрунто-геологічні дослідження Нижегородської губернії. Незабаром Микола Андрійович очолив Нижегородський земський історичний музей і почав, крім ґрунтознавства, займатися питаннями геології і палеонтології.

В 1894 році Богословський склав магістерський екзамен з мінералогії і геології при Казанському університеті і був запрошений Геологічним комітетом для участі в експедиції по дослідженню джерел найголовніших рік Європейської Росії.

В 1896 році вийшла у світ визначна монографія Богословського під назвою «Рязанський горизонт», в якій автор вперше знайшов правильне рішення дуже важливого і складного питання про межу юрської та крейдяної систем. За цю працю М. А. Богословський був удостоєний ступеня магістра.

Незабаром Богословський був обраний геологом Геологічного комітету і до 1904 року проводив

велику роботу по створенню загальної геологічної карти Росії. Результатом цієї роботи була його докторська дисертація, видана в 1902 році під назвою «Матеріали для вивчення нижньокрейдяної амонітової фауни центральної і північної Росії». В 1906 році Богословський опублікував в працях геологічного комітету нову велику роботу «Загальна геологічна карта Росії, 73 аркуші».

В 1907 році Богословський був обраний ординарним професором на кафедрі геології Харківського університету замість професора А. В. Гурова, який вийшов в відставку. В нових для нього умовах Микола Андрійович виявив властиву йому енергію, швидко ознайомився з геологією Харківщини, взяв активну участь в її вивченні. Під його керівництвом були проведені дослідження ґрунтів Курської губернії і геологічні дослідження по лінії залізниці Курськ—Севастополь.

Величезною заслугою М. А. Богословського є створення геологічної бібліотеки в Харківському університеті. Вона включає нині також і особисту бібліотеку вченого, передану в 1913 році кафедрі геології нашого університету згідно з його власним бажанням. Це — одна з кращих в наш час геологічних бібліотек на Україні.

В період діяльності Богословського був значно розширений університетський геологічний музей. Саме в цей час була оброблена колекція кам'яновугільних рослин Донбасу М. Д. Заліським, рештки плезіозавра А. Н. Рябніним тощо. Геологічний музей Харківського університету відвідували і працювали в ньому також визначні російські геологи А. А. Борисяк, Н. Н. Яковлев, А. В. Фаєта та інші.

Лекції професора Богословського завжди користувались широкою популярністю серед студентства, а конспект його курсу «Історична геологія» і досі зберіг науковий інтерес. На працях цього видатного вченого в університеті виховувалось багато талановитих геологів.

Помер М. А. Богословський 6 лютого 1914 року. Все його життя було присвячене розвитку російської геологічної думки. 52 написані ним наукові праці теоретично і практично розв'язують багато важливих питань геології і ґрунтознавства, а така праця, як «Рязанський горизонт», ставить його в ряди найвизначніших представників вітчизняної геологічної школи.

Доцент В. МАКРИДІН,
кандидат геолого-
мінералогічних наук.

В. М. Левченкова

20 березня після тривалої тяжкої хвороби померла асистентка кафедри фізичної хімії Валерія Миколаївна Левченкова.

В. М. Левченкова народилася 24 жовтня 1921 року в місті Дніпропетровську в родині вчителя. В 1939 році поступила в Хіміко-технологічний інститут ім. Менделєєва, де скінчила два курси. В роки Великої Вітчизняної війни вона працювала у Свердловській області літпрацівником-коректором редакції районної газети «Зоря комунізму», потім на заводі в місті Ревда.

Після визволення Харкова тов. Левченкова поступила на третій курс хімічного факультету Харківського державного університету. Тут вона брала активну участь у роботі наукового студентського гуртка і виконала велику експериментальну роботу на тему: «Взаємодія кислот з ацетоном і

спиртами в апротонному розчиннику». За цю роботу їй була присуджена перша премія в 1947 році.

В 1947 році т. Левченкова закінчила університет, а наступного року поступила в аспірантуру, яку закінчила в 1950 році. Бувши аспіранткою, вона продовжувала свої дослідження над асоціаціями кислот з розчинником і опублікувала кілька наукових статей.

Валерія Миколаївна брала активну участь у громадському житті факультету — була керівником політгодин на третьому і четвертому курсах.

Закінчивши аспірантуру, вона працювала асистентом у Харківському політехнічному інституті ім. В. І. Леніна.

Світла пам'ять про т. Левченкову назавжди збережеться у нас.

ГРУПА ТОВАРИШІВ.

Редактор В. ХОЛОДКОВ.